

Závěry Rady z 27. listopadu 2009 o mediální gramotnosti v digitálním prostředí

(2009/C 301/09)

RADA:

ZNOVU POTVRZUJE politický přístup k tomuto tématu stanovený v závěrech Rady o evropském přístupu k mediální gramotnosti v digitálním prostředí přijatých ve dnech 21. a 22. května 2008 ⁽¹⁾,

VÍTÁ doporučení Komise ze dne 20. srpna 2009 o mediální gramotnosti v digitálním prostředí pro vyšší konkurenceschopnost audiovizuálního průmyslu a průmyslu obsahu a otevřenou znalostní společnost, zejména pak:

- důraz na aktivní zapojení průmyslu zahrnujícího všechny typy médií do podpory iniciativ v oblasti mediální gramotnosti,
- uznání úlohy vzdělávacího systému při podpoře mediální gramotnosti – coby schopnosti přístupu k médiím a schopnosti porozumět, kriticky hodnotit, vytvářet a komunikovat obsah médií – v rámci strategií celoživotního učení zaváděných členskými státy,
- záměr Komise podněcovat úsilí o větší konsensus v otázce mediální gramotnosti, podporovat analýzu a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy a rozvíjet nástroje, s jejichž pomocí budou členské státy a Komise moci měřit úroveň mediální gramotnosti v jednotlivých evropských zemích.

ZDŮRAŽŇUJE TYTO DALŠÍ ASPEKTY

- Při podpoře mediální gramotnosti je důležité si uvědomit, že digitální revoluce s sebou přináší značné výhody a příležitosti, obohacuje životy jednotlivců z hlediska jejich schopnosti komunikovat, učit se a tvořit a přetváří organizaci společnosti a hospodářství. Pro odpovědné a informované používání nových technologií a médií je třeba, aby si občané byli vědomi souvisejících rizik a dodržovali příslušná právní ustanovení, avšak politiky v oblasti mediální gramotnosti by se měly těmito otázkami zabývat v rámci celkově pozitivně laděného sdělení.
- Mediální průmysl hraje skutečně zásadní úlohu při podpoře mediální gramotnosti, avšak je rovněž třeba klást důraz na nezávislost sdělovacích prostředků a na rozdílné přístupy členských států k podpoře rozvoje osvědčených postupů a standardů v mediálním průmyslu, kde samoregulace a společná regulace představují jen dvě z několika možných řešení. Je rovněž důležité přihlédnout k řadě iniciativ, které již v oblasti mediální gramotnosti provádí mediální průmysl spolu s kulturními institucemi, nevládními organizacemi a subjekty v oblasti dobrovolné činnosti, a tyto iniciativy dále podpořit.

— Při podpoře mediální gramotnosti je třeba věnovat pozornost tomu, že různé skupiny v rámci společnosti mohou mít různé potřeby a přístupy a různé možnosti přístupu k médiím. Například děti a mladí lidé často projevují přirozenou ochotu k používání nových médií a nových technologií, zatímco dospělí mohou mít více nabytých zkušeností, které jim umožňují kriticky přemýšlet o mediálním obsahu. Strategie určené ke zlepšení mediální gramotnosti proto musí všechny tyto rozdíly plně zohlednit a podporovat komunikaci mezi různými skupinami a zájmy ve společnosti. Členské státy by zároveň měly zdůrazňovat a posilovat strategie vedoucí k širokému zpřístupnění technologií a k jejich dostupnosti občanům.

— Vzdělávací systém, včetně formálního, informálního a neformálního učení, může plnit významnou úlohu z hlediska rozvoje a zvyšování úrovně mediální gramotnosti, jakož i tvořivosti a inovačního potenciálu, a to u všech občanů ve společnosti, a zejména u dětí a mladých lidí, kteří pak sami mohou hrát důležitou úlohu při předávání těchto dovedností v rámci svých rodin. V kontextu vzdělávací politiky je třeba připomenout, že doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčovách kompetencích pro celoživotní učení odkazuje mimo jiné na „schopnost práce s digitálními technologiemi“ a „kulturní uvědomění a vyjádření“ jako na dvě klíčové schopnosti. Členské státy, jež rozvíjejí mediální gramotnost ve vzdělávacím kontextu, by tak měly činit s řádným přihlédnutím k referenčnímu rámci stanovenému v doporučení z roku 2006. Kromě toho by jedním z možných zdrojů posilujících podporu mediální gramotnosti mohl být program celoživotního učení.

— Přestože mediální gramotnost je dynamickou a neustále se vyvíjející koncepcí, na jejíž obecné chápání mají vliv kulturní, technologické, průmyslové a generační rozdíly, je rovněž zřejmé, že vzhledem k rozvoji globální internetové sítě jako klíčové součásti komunikační infrastruktury žije stále více obyvatel EU i zbytku světa v mediálním prostředí, které se vyznačuje podobnými rysy. Díky tomu by mělo být možné a smysluplné postupně vytvořit kritéria pro hodnocení úrovně mediální gramotnosti v členských státech v souladu s článkem 26 směrnice o audiovizuálních mediálních službách, přičemž je třeba rovněž zohlednit, že tato kritéria a hodnocení musí odrážet rozdílné výchozí podmínky v členských státech. Členské státy a Komise se vyzývají, aby při plnění tohoto úkolu intenzivně spolupracovaly.

VOZÝVÁ KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, aby v rozsahu svých pravomocí při rozvoji politik v oblasti mediální gramotnosti řádně zohlednily jak tyto závěry, tak závěry přijaté na zasedání ve dnech 21. a 22. května 2008.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 8.